

Peking a Hanoj dosáhly klíčového konsensu, šance na spolupráci EU a ČR s Vietnamem se rapidně zmenšují!

- CZ24 News | 26. prosince 2023

ČÍNA/VIETNAM: Není pochyb, že zpomalení čínské ekonomiky - podotýkám v západním slova smyslu, dopadá na celý svět. O to pozorněji sledovali seriózní západní ekonomové Ústřední hospodářskou pracovní konferenci (CEWC) nejvyšších špiček komunistické strany Číny. Konference proběhla za zavřenými dveřmi v Pekingu. O ní jsem napsal příspěvek nazvaný Snaha o pokrok.

V kontextu CEWC je potřeba posuzovat také přelomovou zprávu Zvláštního výboru Sněmovny reprezentantů USA pro strategickou soutěž mezi Spojenými státy a Komunistickou stranou Číny (dále jen výběrový výbor) ze dne 12. prosince: *Reset, Prevent, Build: A Strategy to Win America's Economic Competition with the China's Communist Party*.

Zpráva prohlašuje, že čínský ekonomický systém je *neslučitelný s WTO*. Zpráva navrhuje téměř 150 doporučení k obnovení ekonomické a technologické konkurenceschopnosti USA. Proč se zmiňují o zprávě?

V sázce může být budoucnost Světové obchodní organizace (WTO), jedné z několika organizací sloužící především zájmům USA. Její osud se zdá zpečetěn, především v kontextu vývoje BRICS a výzvy Výběrového výboru. Ten totiž vyzývá podobně smýšlející země, aby vytvořily novou multilaterální organizaci, která vyloučí netržní ekonomiky, pokud se čínský přístup k ekonomickému řízení nepodaří uvést do souladu se standardy WTO. A doporučuje novou troj - pilířovou strategii hospodářské a technologické soutěže s ČLR:

Pilíř I: Obnovit podmínky hospodářských vztahů s ČLR. Pilíř II: Zastavit tok amerického kapitálu a technologií podněcujících vojenskou modernizaci ČLR a porušování lidských práv. Pilíř III: Investovat do vedoucího postavení v oblasti technologií a budovat kolektivní ekonomickou odolnost ve shodě se spojení.

Již tyto tři skutečnosti, včetně nové troj - pilířové strategie indikují, že Čína se bude snažit působit hospodářským, a Spojené státy americké vojenským potenciálem. EU se octne politicky a vojensky mezi těmito dvěma velikány zcela bezmocná a hospodářsky v roli otroka zájmů USA, který dokonce ztratil jedinou možnost, která mu zůstala: dělat si z otrokáře legraci.

Pro snazší porozumění důležitosti zprávy pro politiky cituji: *Vzhledem k tomu, že státem řízený ekonomický systém ČLR je v rozporu se základními principy WTO, akce na obranu Spojených států a globální ekonomiky proti ekonomické agresi ČLR jsou v souladu se závazkem USA k multilaterálnímu obchodnímu systému založenému na tržně orientovaných principech.*

Současně připomínám, že Čína byla přijata do WTO v roce 2001 s očekáváním, že její trend tržně orientovaných reforem bude pokračovat. Žaloby vznesené proti Číně prostřednictvím mechanismů WTO pro řešení sporů zásadně nezměnily praktiky Pekingu. USA mají proto obavy, že Čína by mohla blokovat pokusy o změnu pravidel WTO způsobem, který by byl namířen proti Pekingu, protože rozhodnutí ve WTO jsou obvykle přijímána na základě konsensu mezi členskými státy.

Zpráva vyzývá k obnovení čínského ochranného zákona, jehož platnost vypršela v roce 2013 a

doporučuje schválit legislativu, která bude vyžadovat, aby velké americké firmy zveřejňovaly rizika spojená s Čínou a expozici na trhu. Zpráva o *ofenzivní strategii investic do inovací* se zaměřuje na vývoj nových technologií, a doporučuje opatření k přilákání odborníků v těchto oblastech a k řešení obav z bezpečnosti výzkumu a krádeží duševního vlastnictví. Navrhuje také, aby malé a střední podniky, které se zaměřují na tyto technologie, získaly osvobození od daně z kapitálových výnosů. Zpráva rovněž klade důraz na zabezpečení dodavatelských řetězců nerostných surovin a přechod na zelenou energii a zasazuje se také o vytvoření *odolných zásob zdrojů* kobaltu, manganu, grafitu a prvků vzácných zemin.

Jinými slovy: Zpráva Zvláštního výboru Sněmovny reprezentantů USA pro strategickou soutěž mezi Spojenými státy a Komunistickou stranou Číny konstatuje, že nikdy předtím Spojené státy nečelily geopolitickému protivníkovi, s nímž jsou tak ekonomicky propojeny.

Protiklad představuje dokument vydaný Ústřední hospodářskou pracovní konferencí (CEWC) nejvyšších špiček komunistické strany Číny. V závěrečném dokumentu komunistická strana jasně připouští dílčí problémy ve vnitřním prostředí, a zdůrazňuje nejistotu vnějšího prostředí. O jedné z nejistot pojednává druhá část příspěvku: Návštěva prezidenta Si ve Vietnamu.

Nejisté vnější prostředí představuje Jihočínské moře a návštěva Si ve Vietnamu

Čtenáři, kteří ovládají angličtinu a nemají čas nebo zájem pokračovat ve čtení příspěvku, se mohou seznámit s třemi západními zdroji, které tvoří páteř západního zpravodajství a obsahů západních médií a popisují návštěvu prezidenta Si ve Vietnamu.

Reuters: China, Vietnam hail upgrade of ties; agree to boost security efforts, AP News: China's Xi visits Vietnam weeks after it strengthened ties with the US and Japan a The Wall Street Journal: Why Everyone Wants to Be Vietnam's Friend. A ptát se, například, jak k této problematice přistupují USA a Čína, jaký je rozdíl v přístupu a jaké mohou být cíle a následky rozdílných přístupů?

Dříve, než dám krátkou odpověď, nabízím dnes dvě otázky bez odpovědí. 1) Proč se Joe Biden chystá do Vietnamu, když neovládá Jihovýchodní bojová umění? 2) Proč snahy USA, včetně prohlášení Vietnamu v září 2023 *strategickým partnerem* USA, nebudou hrát principiálně proti Rusku a Číně roli? A krátkou informaci o Vietnamu. Cituji z webové stránky MZV:

Vietnam je republika s politickým systémem vlády jedné strany. Vedoucí úlohu ve státě a společnosti má podle Ústavy Komunistická strana Vietnamu. Hlavou státu je prezident, výkonnou moc má vláda volená jednou za pět let. Z hlediska ekonomického systému je Vietnam socialisticky orientovanou tržní ekonomikou s vysokým podílem státního sektoru, který stále tvoří skoro jednu třetinu vietnamské ekonomiky.

Vietnam je šestnáctou nejlidnatější zemí na světě s počtem obyvatel blížícím se sto milionům a třicátou čtvrtou největší ekonomikou na světě. Z hlediska ekonomického výkonu na obyvatele je však stále rozvojovou zemí se středním příjmem.

Čínský prezident Si Ťin-pching přijel 12. prosince na dvoudenní oficiální návštěvu Vietnamu poprvé od roku 2017. Návštěva se uskutečnila v rámci připomínky 15. výročí navázání komplexní strategické spolupráce a partnerství mezi Čínou a Vietnamem. Dalším důvodem návštěvy je znepokojení Číny vlivem a konáním USA v asijsko-pacifickém regionu. A podle osobního hodnocení, že si Vietnam USA vybraly jako klíčový článek v konfrontaci s ČLR v Asii. Proto je zcela logické, že Peking se snaží vyjasnit čínsko-vietnamské vztahy na nejvyšší úrovni poté, co Hanoj letos na podzim posílila bezpečnostní spolupráci s USA nehledě na skutečnost, že ČLR zůstává jeho největším obchodním partnerem.

Bezpečnost, na jedné straně, a obchod na druhé straně, nutí Vietnam dělat špagát a balancovat mezi oběma jadernými mocnostmi a korupcí, která je ve Vietnamu významnou realitou a v Číně především díky Si nenávratně na ústupu.

Siova návštěva Vietnamu v současné době hraje velmi důležitou roli pro rozvoj obchodní a hospodářské spolupráce, zejména pro koordinaci a řešení územních sporů v Jihočínském moři. Proč? 1) Podpisem smlouvy mezi Vietnamem a USA byly zrušeny všechny sankce vůči Vietnamu a obchodní obrat mezi oběma zeměmi se těší růstu. 2) Čína je připravena spolupracovat s Vietnamem a dalšími zeměmi v regionu prostřednictvím jednání na vytvoření kodexu chování států v regionu. Tak nějak to formuloval a řekl Li Xin, ředitel Centra pro ruská a středoasijská studia na Šanghaiské akademii mezinárodních studií a člen představenstva Národního výzkumného centra ŠOS. 3) Čína má co nabídnout a je připravena na mnohamiliardové investice na základě iniciativy Pásma a cesta (BRI). Čína je navíc připravena nést většinu nákladů na tyto projekty. Jedním z nich je vybudování trati mezi čínským městem Kunming a vietnamským přístavem Haiphong, zřízení přímých tratí spojujících Čínu s vietnamským hlavním městem Hanoj atd.

Z uvedených skutečností vyplývá, že Peking je ochoten pro tyto účely poskytnout něco, co si Západ ani ve snu nemůže dovolit: *pomoc, za kterou se nemusí platit*. Poskytnutí takové pomoci a dotací lze považovat za úder americkým a západním projektům ve Vietnamu, protože ty nabízejí Vietnamu realizaci infrastrukturních projektů většinou formou půjček za tržních podmínek. A to v době transformace finančního systému a neřešitelného zadlužení USA a EU. Zdůvodnění půjček na projekty v rámci a v souladu s klimatickými plány pomoci Vietnamu snížit jeho závislost na uhlí, se jeví primitivní a směšné, především uvědomíme-li si podstatu spolupráce a vztahu: **Čína je ochotna investovat své peníze a Západ je ochoten půjčovat.**

Bez ohledu na to, jak se mění globální prostředí, naše dvě strany a dvě země spolupracují na ochraně míru a klidu, rozvoji a spolupráci a podpoře prosperity a pokroku. Jdeme slibnou cestou společného budování společenství společného osudu lidstva, napsal Si v článku nazvaném – *Budování čínsko-vietnamského společenství společného osudu strategického významu, společné psaní nové kapitoly modernizace* – zveřejněném v úterý na stránkách vietnamských novin Nhanzang v předdveří návštěvy Vietnamu.

Prezident Si se setkal s generálním tajemníkem Ústředního výboru Komunistické strany Vietnamu Nguyenem Phu Trongem, s předsedou Národního shromáždění Vietnamu, Vuong Dinh Huem, s předsedou vlády Vietnamu, Phạm Minh Chinhem, vietnamským prezidentem Vo Van Thuongem a také s vedením Národní banky Vietnamu.

Výsledky návštěvy a závěr

Obě strany se vyslovily pro řešení námořních sporů mírovými prostředky. Čína je připravena spolupracovat s Vietnamem na prohloubení strategické komunikace a podpoře čínsko-vietnamské komunity se sdílenou budoucností, která má strategický význam pro dosažení podstatných úspěchů ve prospěch obou národů.

Peking a Hanoj dosáhly klíčových konsenzů, stanovily politickou agendu pro stabilní růst v příštím roce a výzvy, které představují námořní otázky, včetně společného námořního rozvoje se rozhodly proměnit v příležitost pro bilaterální spolupráci.

Při středečním setkání s vietnamským prezidentem Vo Van Thuongem Si Ťin-pching zopakoval, že Čína je ochotna zlepšit komunikaci a koordinaci s Vietnamem, aby našla dlouhodobé řešení námořních otázek. Z uvedeného vyplývá, že i na bilaterální úrovni se šance na spolupráci EU a ČR s Vietnamem zmenšují. Souhlasu netřeba. 21.12.2023

AUTOR: Jan Campbell

[ZDROJ](#)